

SOUKENĀ•CI SE NEDAĀ•!

PondĀ•lĀ•, 08 Ā•mĀ•-jen 2007

MĀ•sto Humpolec je širokĀ• veĀ•ejnosti známĀ• tím, Ā•e se do nĀ•j pĀ•estĀ•hoval Hliník - neexistující osoba z legend filmu „MareĀ•ku, podejte mi pero". Humpolci bychom ale kĀ•ivdili, kdybychom mu pĀ•isuzovali slĀ•vu jen na základĀ• této mystifikace. V dobĀ•ch dĀ•ivĀ•jšich bylo totiĀ•¾ mĀ•sto proslulĀ• textilnĀ• vĀ•robu, respektive vĀ•robu lnĀ•nĀ•ch lĀ•tek, kterĀ• expandovaly na trh v celĀ• EvropĀ•.

Ā•e mĀ• soukenictvĀ• v Humpolci mnohaletou tradici, to vĀ• asi kaĀ•dĀ• rodilĀ• HumpolĀ•k, bohuĀ•el mimo region o tomto faktĀ• mĀ•lokdo. NĀ•kdešĀ• slogan „500 let oblékĀ•me svĀ•t" znamenal kus historie a slĀ•vy Humpolce, stejnĀ• jako pĀ•izvisko „Ā•eskĀ• Manchester". VĀ•te, proĀ• se tak Humpolci dĀ•ive pĀ•ezdĀ•valo? V 19. stoletĀ• mĀ•lo naše natolik rozvinutou soukenickou vĀ•robu, Ā•e zamĀ•stnĀ•vala na 2000 lidĀ•. NavĀ•c soukeník Emerich DĀ• vytvořil svĀ•tovĀ• který vĀ•znĀ• pĀ•ispĀ•l k propagaci mĀ•sta. O nĀ•m vypovĀ•dĀ• zprĀ•va z 24.dubna 1879 ve vĀ•skĀ•m denĀ•ku Die Presse. V tĀ• se chystalo celĀ• Rakousko - Uhersko na velkolepĀ• oslavy stĀ•Ā•bnĀ• svatby Františka Josefa I. a AlĀ•bĀ•ty BavorskĀ•, lidmi zvanĀ• „Sissi". OkresnĀ• hejtman Sagesser tehdy vyzval prĀ•vĀ• tovĀ•rnĀ•ka Emericha DĀ•te, aby v rĀ•mci tohoto vĀ•znamnĀ•ho jubilea zhotovil pro cĀ•sĀ•me loveckĀ• oblek v co nejkratšĀ•m moĀ•nĀ•m termĀ•nu. CelĀ• pracovnĀ• postup sledo zvlĀ•stnĀ• komise a trojmo o Ā•innosti sepisovala protokol, z nichĀ•¾ jeden byl pozdĀ•ji pĀ•iloĀ•en k obleku pro cĀ•sĀ•me. VlastnĀ• práce zapoĀ•ala stĀ•hĀ•ním ovcĀ•, potĀ•ebnĀ• mnoĀ•stvĀ• vlny pak muselo bĀ•t obarveno. TovĀ•rnĀ•k chtĀ•l prezentovat s zruĀ•nost a tak sĀ•m uvĀ•zal osnovu a utkal celou lĀ•tku. To vše zvlĀ•dl za 7 hodin a 15 minut. UpravenĀ• lĀ•tk byla potom odevzdĀ•na do krejĀ•ovskĀ• dĀ•lny, kde z nĀ• osm mĀ•stnĀ•ch krejĀ•Ā•ch ušilo dokonalĀ• oblek pro cĀ•sĀ•me. Dar k jubileu, souĀ•asnĀ• rekord a velkĀ• reklama Ā•eskĀ• práce, pĀ•išel do VĀ•dnĀ• vĀ•as, takĀ•e tamnĀ• tisk mohl o tom ihn referovat. Emerich DĀ• byl krĀ•tce na to vyznamenĀ•n za zĀ•sluhy o soukenickĀ• prĀ•mysl zlatou medailĀ• „Viribus unitis" a jmenovĀ•n dvornĀ•m dodavatelem. V roce 1893 obdrĀ•el zĀ•sluĀ•nĀ• zlatĀ• kĀ•tĀ• s korunkou, o dva roky pozdĀ•ji o cĀ•sĀ•me rytĀ•skĀ• Ā•mĀ•d. V 80.letech 19.stoletĀ• se pokusil o pĀ•mĀ•konĀ•nĀ• DĀ•tova rekordu jeden anglickĀ• tovĀ•rnĀ•k z Manche ovšem neuspĀ•l. Jeho pokus si vyĀ•Ā•dal Ā•as 15 hodin. A od tĀ• doby se o Humpolci zaĀ•alo mluvit jako o Ā•eskĀ•m Manchesteru, mĀ•stu lĀ•tek a lnu.

Pak ale pĀ•išla vĀ•lka, kterĀ• soukenickou vĀ•robu znaĀ•nĀ• ochromila, a l rok 1948. Všechny soukenickĀ• firmy, kterĀ•ch v tĀ• dobĀ• bylo nepoĀ•Ā•tanĀ•, pĀ•ešly do rukou lidu. I drobnĀ• Ā•ivnostnĀ•ci pĀ•išly o svĀ• tkalcovskĀ• stavu; ty byly ve vĀ•tšĀ• mĀ•me rozbity anebo zkonfiskovĀ•ny. SoukenickĀ• vĀ•roba ale nezanikla - došlo ke spojení tovĀ•ren v jeden velkĀ• komplex pod nĀ•zvem SUKNO, nĀ•rodnĀ• podnik. I lĀ•tky vyrábĀ•nĀ• v dobĀ•ch totalitnĀ•ch mĀ•ly ohlas ve svĀ•tĀ• a vyvĀ•Ā•ely se nejen do vĀ•chodnĀ•ho bloku, ale i na zĀ•pad a do rozvojovĀ•ch zemĀ•. To vše však odnesl Ā•as a novodobĀ• Ā•eskĀ• kapitalismus rozmetl i ty socialistickĀ• pozĀ•statky zašlĀ• slĀ•vy. NĀ•rodnĀ• podnik byl zprivatizovĀ•n, poslĀ•ze vytunelovĀ•n a nĀ•slednĀ• rozprodĀ•n. Ze soukenickĀ• tradice na Humpolecku nezbyla ani nitka ... NaštĀ•stĀ• se našlo pĀ• nadšencĀ•, kteĀ•mĀ•i chtĀ•jĀ• zachovat Humpolci jednu z jeho nejvĀ•znamnĀ•jšich tradic a zachrĀ•nit poslednĀ• zbytky starodĀ•vnĀ• soukenickĀ• vĀ•roby. A tak vzniklo obĀ•anskĀ• sdruĀ•enĀ• pojmenovanĀ• POSLEDNĀ• SOUKENĀ•K. Z iniciativy a popudu obyvatel Humpolecka, zejmĀ•na pak zaklĀ•dajĀ•cĀ•ch Ā•lenĀ• sdruĀ•enĀ•, se sešla pĀ•Ā•pravnĀ• skupina, kterĀ• stanovila cĀ•le a úkoly vznikajĀ•cĀ•ho obĀ•anskĀ•ho sdruĀ•enĀ•. JiĀ•¾ pĀ•med touto zaklĀ•dajĀ•cĀ• schĀ•zkou nĀ•kteĀ•mĀ•i z budoucĀ•ch Ā•lenĀ• sdruĀ•enĀ• aktiv historickĀ• stroje, zaĀ•mĀ•zenĀ• pro soukenickou vĀ•robu a dalšĀ• pamĀ•tky. PodaĀ•mĀ•lo se tak na poslednĀ• chvilĀ• pĀ•medĀ•jit sešrotovĀ•nĀ• nĀ•kolika historickĀ•ch strojĀ• z tĀ•mĀ•icĀ•tĀ•ch let minulĀ•ho stoletĀ•, kterĀ• poslouĀ•Ā• k hlavnĀ•mu zĀ•mĀ•ru sdruĀ• zĀ•chranĀ• pĀ•tisetletĀ• tradice soukenictvĀ• a pĀ•medevšĀ•m k vybudovĀ•nĀ• funkĀ•nĀ• soukenickĀ• dĀ•lny. Tato dĀ•lna mĀ•la bĀ•t umĀ•stĀ•na do budovy bĀ•valĀ•ho soukenickĀ•ho cechu, kterĀ• byl v minulosti vyuĀ•Ā•vĀ•n soukenĀ•ky napĀ•mĀ•klad jako bar ůpravna Ā•i prĀ•delna lĀ•tek. JednĀ•m z nejdĀ•leĀ•itĀ•jšich bodĀ• Ā•innosti sdruĀ•enĀ• bude zpĀ•mĀ•stupnĀ•nĀ• dĀ•lny š veĀ•ejnosti, školĀ•m, ostatnĀ•m institucĀ•m, ale i turistĀ•m z jinĀ•ch mĀ•st Ā•i zemĀ•. ProstĀ• všichni, koho to bude zajĀ•mat, budou seznĀ•meni s tradiĀ•nĀ• vĀ•robu a historiĀ• lĀ•tek na Humpolecku. Cesta ještĀ• bude dlouhĀ•, namĀ•havĀ• a finanĀ•nĀ• nĀ•kladnĀ•, proto obĀ•anskĀ• sdruĀ•enĀ• prozatĀ•m pĀ•mĀ•pravilo menšĀ• expozici, kde pĀ•medstavuje nĀ•kolik klenotĀ• z historie soukenictvĀ•. V budovĀ• mĀ•stskĀ•ho kulturnĀ•ho stĀ•mediska se ve spoluprĀ•ci s MĀ•KIS Humpolec realizuje ukĀ•zka z Ā•innosti o.s. PoslednĀ• soukenĀ•k. DĀ•ky tĀ•to aktivitĀ• je moĀ•nĀ• na vĀ•stavĀ• shlĀ•dnout mimo jinĀ• mechanickĀ• tkalcovskĀ• stav typu Schwaben pochĀ•zejĀ•cĀ• z roku 1900, kterĀ• je veĀ•ejnosti pĀ•medstavovĀ•n za provozu! DalšĀ•m unikĀ•tem expozice je dĀ•mĀ•evĀ•nĀ• tkalcovskĀ• stav PaĀ•mĀ•k, kterĀ• je rovnĀ•Ā•¾ funkĀ•nĀ• a nĀ•vštĀ•vnĀ•ci vĀ•stavy si na nĀ• sami vyzkoušet tkanĀ• kobereĀ•kĀ•. KromĀ• vĀ•yše uvedenĀ•ho jsou k vidĀ•nĀ• i historickĀ• fotografie, publikacĀ• souvisejĀ•cĀ• se soukenictvĀ•m na Humpolecku a obrazovĀ• dokumentace celĀ•ho vĀ•robnĀ•ho postupu od zpracovĀ•nĀ• ovĀ•Ā• vlny, spĀ•medenĀ• do pĀ•mĀ•zĀ•, skanĀ•, snovĀ•nĀ•, tkanĀ• lĀ•tky, aĀ•¾ po zĀ•vĀ•reĀ•nĀ• ušitĀ• celĀ•ho obleku. PopsanĀ• expozice je pouze ůzkĀ•m vĀ•tahem z práce sdruĀ•enĀ• PoslednĀ• soukenĀ•k. Vzhledem ke stĀ•snĀ•nĀ•m podmĀ•nkĀ•m není moĀ•nĀ• vystavit veškerĀ• exponĀ•ty dosud shromĀ•Ā•dnĀ•. ObĀ•anskĀ• sdruĀ•enĀ• zve všechny zĀ•jemce k prohlĀ•dce soukenickĀ• expozice v Humpolci (klikni si), kterĀ• je moĀ•nĀ•nĀ• o vĀ•kendech - v sobotu od 10:00 do 12:00 hod.av nedĀ•li od 13:00 do 15:00 hod. ZĀ•roveĀ• „novodobĀ• soukenĀ•cĀ•" oslovujĀ• pamĀ•tnĀ•ky se Ā•Ā•dostĀ•, aby svĀ•mi vzpomĀ•nkĀ•mi, pĀ•med dochovanĀ•mi doklady, pomohli pĀ•mĀ•blĀ•Ā•it podmĀ•nky, za nichĀ•¾ našĀ• pĀ•medci rozvĀ•jeli humpoleckĀ• soukenictvĀ• a stĀ•vĀ• známĀ•mi a kvalitnĀ•mi vĀ•robcĀ• jak v Ā•eskĀ•ch zemĀ•ch, tak v celĀ• EvropĀ•. MĀ•sĀ•a z Humplu